

6 ЯНУАРИ, 2000 г. – На 83-годишна възраст **почива Илия Минев** – забравеният български борец за свобода, човекът, **лежал най-продължително време – 33 години**

– в комунистическите затвори в Централна и Източна Европа и по този показател е **политическият затворник с най-голямо затворническо минало**, повече дори от носителя на Нобелова награда за мир Нелсън Мандела . Доайенът на дисидентите в България е роден е на 15 декември 1917 г. в Саранбей, днес гр. Септември. Завършва инженерна химия в Тулуза, Франция. Преди 9 септември 1944 г. е един от ръководителите на Съюза на българските национални легиони.

Арестуван е още на 10 септември 1944 г. и престоява една година в Държавна сигурност, Пазарджик. Антикомунистическата му дейност започва още тогава, като заявява, че на България ѝ е нужна многопартийна система, а не управление на една партия. Осъден е на 20 години затвор за „създаване на противодържавна организация с цел сваляне на народната власт”. С последвалите присъди престоява **общо 33 години в затвора**, пет от които в карцер.

⋮

Става легендарен с несломимия си дух, с гладните си стачки, протестите, петициите и писмата до международната общност и с агитационната си дейност сред затворници и съмишленици. Интерниран е многократно. Изолиран в гр. Септември. На 16 януари 1988 г. в дома му е основано Независимо дружество за защита правата на човека в България.

След промените в България е един от малкото истински антикомунисти, които не претендират за място в политиката. Не е приет в сформиранията официална опозиция и остава изолиран.

Умира на 6 януари 2000 г. **в нищета и напълно забравен**. Носител на орден „Стара планина” I степен (2000) посмъртно. Виж повече за него в

[„Непримиримият Илия Минев”](#)

, Иван Гаджев, Институт по история на българската емиграция в Северна Америка „Илия Тодоров Гаджев”, ИК „Гутенберг”, С., 2003 г.

9 ЯНУАРИ 1946 г. – В България пристига личният пратеник на Сталин **Андрей Вишински**.

Сподвижникът на съветският ръководител се прочува като обществен обвинител на всички големи процеси от края на 30-те години, създател на централизирания модел на съветската прокуратура. Взема активно участие в налагането на комунистическите режими в Източна Европа. В България той

поставя ултиматум на лидера на опозицията Никола Петков

за незабавно споразумение с комунистите, но въпреки откритите му заплахи опозиционните ръководители Никола Петков и Коста Лулчев отказват да направят това.

10 ЯНУАРИ 1990 г. – Началникът на Първо главно управление (разузнаването) на Държавна сигурност **ген. Владимир Тодоров** изисква от архива на разузнаването 10-томната разработка срещу убития през 1978 г. в Лондон писател **Георги Марков**.

След като делото му е предадено, никой повече не го вижда. Ген. Тодоров нарежда на унищожени в картотеките картоните на Георги Марков и да бъдат изтрети данни за него в автоматизираната система.

Същият ден, 10 януари 1990 г. пристигналата в България съпруга на писателя **Анабел Маркова**

се среща с члена на Политбюро на ЦК на БКП

Александър Лилев,

който ѝ обещава да получи съдействие за установяване на истината за съпруга ѝ.

Виж повече книгата „Убийте „Скитник“, Христо Христов, изд. „Сиела“, С., 2005 г.

11 ЯНУАРИ 1988 г. – Основано е **Независимо дружество за защита правата на човека** в България от българския дисидент Илия Минев, на което става председател.

11 ЯНУАРИ 1945 г. – В „освободената“ от съветските войски Будапеща СМЕРШ арестува **Раул Валенберг**, шведски дипломат, спасил над 20 000 унгарски евреи в окупирани от нацистите райони. Произхожда от семейство на финансови магнати със заслуги за сключване на сепаративния мир между СССР и Финландия (септември 1944).

През 1944 г. заминава за Будапеща като представител на Международния червен кръст и участва в мисия по спасяване на евреите, които са изпратени в лагера на смъртта Освиенцим. Помага на още около 70 00 души в гетата и в лагерите, които оцеляват до освобождението.

Той работи за американското управление на стратегическите служби. След края на войната започва издирването му. В отговор на неколнократни запитвания на Швеция през август 1947 г. Вишински отговаря, че съветското правителство не разполага със сведения за него, въпреки, че малко преди това той е ликвидиран в затвора в „Лубянка“.

Едва след съветско-шведски преговори в Москва през 1957 г. съветското правителство отговаря, че той е починал в московския затвор „Лубянка“ в резултат на изненадващ инфаркт, твърдейки, че ареста му е „огромна грешка“.

15 ЯНУАРИ 1990 г. – Над 2000 граждани от ГДР щурмуват централата на ЩАЗИ в Източен Берлин и я поставят под свой контрол. По този начин е спряно започналото тайно унищожаване на досиетата на ЩАЗИ.

20 ЯНУАРИ 1945 г. – На заседание на Политбюро на ЦК на Българската работническа партия (БРП), (комунисти) обсъжда произнасянето на присъди от Първи и Втори

върховен състав на
обвинители

Георги Димитров

от Москва

Трайчо Костов налага значително увеличаване

на броя на предварително замислените

смъртни присъди.

На 26 януари същата година броят на смъртните присъди на „Народния съд“ са повторно увеличени на заседание на ЦК на БРП (к).

„Народния съд“. В присъствието на народните
по заповед на

21 януари 1924 г. – Умира Владимир Илич Улянов, известен като **Ленин**. Официално се приема, че причина за влошеното му здраве е останалият в тялото му куршум при извършения срещу него атентат, година след Октомврийската революция през 1917 г.

Според Виктор Тополянский, руски лекар, историк и публицист, причината за смъртта е третичен сифилис. Най-вероятно първият вожд на Съветите и световния пролетариат се е заразил в Париж през 1903 г.

Ленин издъхва на 54-годишна възраст в гр. Горки край Москва, като в продължение на две години преди това практически е неработоспособен, получава удар и е поставен в инвалидна количка.

Сталин умишлено го държи в изолация и далеч от активната политика. В едно от последните си напътствия, Ленин диктува т. нар. „Писмо до Конгреса“, в което съветва своите съмишленици да сменят Сталин от поста генерален секретар на ВКП (б), тъй като е особено властолюбив.

Текстът на писмото е държан в тайна от обществеността, включително и от състава на Конгреса на болшевишката партия. Става известен едва при последното издаване на събраните съчинения на Ленин (55 тома) по времето на Михаил Горбачов през 80-те години.

След смъртта на Ленин по предложение на Лев Троцки тялото му е балсамирано и поставено в мавзолей на Червения площад в Москва.

22 ЯНУАРИ 1947 г. – Софийският областен съд дава ход на делото срещу военната организация “Неутрален офицер”. Главните подсъдими са майор Рачо Станимиров, помощник–началник на секция в Щаба на войската (ЩВ) и офицерите от щаба – полковниците Александър Смолянов, Петър Жечев и Кирил Петров. Съдът ги осъжда на по 15 години строг тъмничен затвор като организатори и ръководители на тайна организация с фашистка идеология, поставила си за цел насилствено да свали властта. В процеса присъди получават общо 13 души.

25 ЯНУАРИ 1990 г. – Министърът на вътрешните работи **ген. Атанас Семерджиев** утвърждава строго секретна от особена важност докладна записка рег. №IV-68, предложена същия ден от зам.-министър ген. Стоян Савов, отговарящ за архива на ДС и за разузнаването.

С нея се слага **началото на мащабно прочистване на досиетата на Държавна сигурност** и на делата от действащия оперативен отчет.

Документът е подготвен от началника на III отдел на ДС (архива) ген. Нанка Серкеджиева, която е пряко подчинена на ген. Савов.

Документът е изведен от МВР на 29 януари 1990 г. и е мотивиран с „усложнената политическа и оперативна обстановка” и необходимостта от „някои изменения в дейността по линия на оперативния отчет и архив”.

В резултат на чистката са унищожени около **144 000 досиета**.

26 ЯНУАРИ 1945 г. – След натиск на БРП (к) Българската социалдемократическа партия е принудена да отстрани от редиците си групата на **Кръстьо Пастухов**.

□

